

Sirkus og de siste dagers hellige

Taler

Ragnar Kalheim

Sted

Studentersamfunnet, Oslo

- 1 Fra hvilken side vil man pipe, hvis jeg åpner med å si «Kamerater»?

Jeg vil først bruke noen minutter til å gjøre noen betraktninger som for meg har å gjøre med strategi for klassekampen.

5

- 10 Når jeg svarte ja på å delta i Studentersamfunnets møte, så var jeg selvfølgelig helt klar over at det er duket for det helt store oppgjøret - fortsettelsen av Åpen post.

- 15 Som legg i dette oppgjøret er det først en kampanje fra SUF for å framstille meg som en sniker og forræder mot arbeiderklassens interesser - samarbeidsmann, overløper osv. Kort sagt: Det arbeiderklassen må gjøre, før noe annet, er å kvitte seg med sine forrædere.

20

Når er jeg klar over alvoret i påstandene om å være samarbeidsmann - overløper, forræder. Jeg deltok som 17-åring i partisanbevegelsen i 1944. Det blev likvidert en del under krigen som var forrædere.

- 25 Jeg blev ekskludert fra det kommunistiske ungdomsforbundet i 1949, for titoisme, borgerlig nasjonalisme, jeg var fascistisk og imperialistisk agent osv. Beskyldninger som på det daværende tidspunkt førte til likvidering i hele Øst-Europa.

Jeg kan for så vidt takke det borgerlige demokrati for at jeg er i live.

35 -----

Nå er imidlertid problemet: Skal jeg ta denne smusskampanjen alvorlig?

40

Om jeg gjorde forsøk på det blandt tillitsmenn og arbeidskamerater, så ville det blitt møtt med et brøl av latter.

45

Arbeiderklassen betrakter stort sett den nuværende kurs i Studentersamfunnet og SUF som en blanding av «sirkus og de siste dagers hellige».

50

Det er imidlertid en side ved saken som gjør at jeg vil ta spørsmålet opp her.

Jeg ser av deres program for høsten 1970 at en rekke emner er tatt opp, og tilsvarende innledere er invitert - alle emnene er kommentert og innlederne er presentert på en skikkelig måte - også universitetets rektor.

55

Det er bare jeg som er presentert som noe nærmest svindelaktig.

Jeg hadde virkelig trodd at når dere hadde universitetets rektor foran dere, at dere hadde gitt han en omgang både i presentasjonen og i den etterfølgende diskusjon. [Men] etter avisreferatene å dømme har diskusjonen nesten foregått i akademiske former.

60

65

Jeg har som 25-årig tillitsmann møtt en bestemt mennesketype som er veldig svulstig - ordrik - og kvasirevolusjonær. Det har hendt at denne typen er blitt tatt på ordet og valgt som tillitsmann. Når han møter autoriteten, Direktøren,

70 skjer det en påfallende forvandling. Han blir plutselig veldig saklig - forsonende
- argumenterer og henstiller - ja, han mjaue som en kattunge.

75 Det er en fin skole i fagbevegelsen. Folkene spør ikke hvor stor du har vært i
kjeften, men de spør etter resultater.

80 Er det noe av den samme prosess i gang også for studentene?

Klassekampregel nr. 1 er å samle folkene om kravene - påvise gjennom agitasjon
85 og propaganda berettigelsen av saken - rettfærdiggjøre saken.

Klassekampregel nr. 2 er å vinne forbundsfeller - vinne den offentlige opinion
og visse deler av administrasjonen over på vår side.

90 -----

Er det et uttrykk for småborgerlig anstendighet og høflighet at
Studentersamfunnet har behandlet universitetets rektor så pyntelig? - eller er det
et uttrykk for at man må behandle potensielle forbundsfeller varsomt og klokt,
95 kort sagt mjaue litt?

I forbindelse med arbeiderbevegelsens strategi for sin politikk i Norge er det
100 øyensynlig nødvendig å slå fast noen rene selvfølgeligheter.

Den sørafrikanske høvdingen Luthuli, som i sin tid mottok Nobels fredspris og
105 som i hele sitt liv hadde vært overbevist pasifist, uttalte på sitt dødsleie til sine
nærmeste venner: «Det finnes ingen annen løsning for frigjøring av folket i Sør-
Afrika enn væpnet opprør».

110 I fjernsynets utenriksmagasin sist onsdag uttalte en 22-årig kvinnelig
geriljakjemper fra Brasil: «Vi har ingen muligheter til å arbeide innenfor
systemet».

115 Enhver agitasjon og propaganda som tar sikte på å underslå det faktum at vi
lever under helt andre sosiale og økonomiske forhold i vårt land, er en
propaganda som ikke tar sikte på å bevisstgjøre noen som helst, men er snarere
en propaganda for å gjøre folk bevisstløse.

120

Utgangspunktet er at vi har på den ene side noe å forsvare, og på den andre side
noe å utvikle videre.

125

Vårt politiske demokrati er ikke et resultat av makthavernes politikk, men av de
undertrykte[s]. Det var bøndene [og] de intellektuelle sammen med det
nasjonale borgerskap som gjennomførte Eidsvollforfatningen. Om man ikke har
forstått det før, bør man forstå det nå, under planene om å innlemme Norge i
130 Fellesmarkedet.

[Jeg] kan ikke godta påstanden om at det er de borgerlige krefter som stiller seg
135 hindrende i veien [for] en videre demokratisk utvikling. Det er den indre
kvalitet i arbeiderbevegelsen selv som bestemmer vår videre fremrykking.

140 Fagforeningen som kollektiv - eks.

Sovjet - Kiruna.

Lønnsoppgjøret 1970. Fellesoppgjør

145

Kilde

Håndskrevne notater, Arbeiderbevegelsens arkiv.

150

URI

<https://www.virksommeord.no/tale/sirkus-og-de-siste-dagers-hellige>

155

160

165

170

175

180

185